

Modlitba a sebepoznání jsou základní prvky křesťanské existence

Během střeďeční katecheze papež František vysvětlil, že kromě modlitby je pro rozlišování důležité, „abychom poznali sami sebe“. Řekl, že abychom poznali svou osobnost nebo ty nejhlubší touhy, „napomáhá uvědomit si“, co chceme a co naši svobodu omezuje.

05.10.2022

Drazí bratři a sestry, dobré ráno!

Pokračujme v tématu rozlišování. Minule jsme se zabývali modlitbou, chápanou jako důvěrný vztah s Bohem, jako jeho nepostradatelnou součástí. Modlitbou, nikoli drmoláním jako papoušci. Ne: jde o modlitbu jako důvěrný vztah s Bohem; modlitbu dětí k Otci; modlitbu s otevřeným srdcem. O tom jsme hovořili v poslední katechezi. Dnes bych chtěl jakoby doplňkově zdůraznit, že dobré rozlišování vyžaduje také sebepoznání. Sebeoznání. A to není snadné, že! Zahrnuje totiž naše lidské schopnosti: paměť, intelekt, vůli, city. Často to nedokážeme rozlišit, protože se dostatečně neznáme, a proto nevíme, co skutečně chceme. Mnohokrát jste slyšeli: „Ale ten člověk, proč si neuspořádá život? Nikdy nevěděl, co chce...“. Jsou lidé, kteří... Jejichž život jde určitým způsobem, protože oni ani nevědí, co

chtějí. Aniž bychom zacházeli do takového extrému, ale také se nám stává, že nevíme, co chceme, prostě neznáme dobře sami sebe.

U kořenů duchovních pochybností a krizí povolání nezřídka stojí nedostatečný dialog mezi náboženským životem a naší lidskou, kognitivní a afektivní dimenzí. Jeden z autorů spirituality si povšiml, že mnohé obtíže v oblasti rozlišování se týkají problémů jiného druhu, které je třeba rozpoznat a prozkoumat. Tento autor píše: „Dospěl jsem k přesvědčení, že největší překážkou skutečného rozlišování (a skutečného růstu v modlitbě) není neuchopitelná povaha Boha, ale skutečnost, že neznáme dostatečně sami sebe a ani se nechceme poznat takoví, jací skutečně jsme. Téměř všichni se skrýváme za maskou, a to nejen před ostatními, ale i při pohledu do zrcadla“ (Thomas. Green, *Il grano e la zizzania*, Řím 1992, 25).

Všichni máme pokušení být zahaleni maskou i sami před sebou.

Nevědomost o Boží přítomnosti v našem životě jde ruku v ruce s nevědomostí o nás samých - neznalost Boha a neznalost nás samých - nevědomost o vlastnostech naší osobnosti a našich nejhlubších touhách.

Poznání sebe sama není obtížné, ale je únavné: vyžaduje trpělivé zkoumání duše. Vyžaduje to schopnost zastavit se, „vypnout autopilota“, uvědomit si svůj způsob jednání, pocity, které nás obývají, opakující se myšlenky, které nás podmiňují, a to často bez našeho vědomí. Vyžaduje také, abychom rozlišovali mezi emocemi a duchovními schopnostmi. „Cítím“ není totéž co „jsem přesvědčen“; „chce se mi“ není totéž co „chci“. Takto poznáváme, že pohled, který máme na sebe a na realitu, je někdy

poněkud zkreslený. Uvědomit si to je milost! Mnohokrát se totiž může stát, že nás silně ovlivní mylná přesvědčení o realitě, která vycházejí z minulých zkušeností a omezují naši svobodu a schopnost pracovat na tom, na čem v našem životě skutečně záleží.

V době informačních technologií víme, jak důležité je znát hesla, abychom se dostali do programů, kde se nacházejí nejcennější osobní informace. Duchovní život má však také svá „hesla“: existují slova, která se dotýkají srdce, protože odkazují na to, na co jsme nejcitlivější. Pokušitel, tedy ďábel, tato klíčová slova dobře zná a je důležité, abychom je znali i my, abychom se neocitli tam, kde nechceme být. Pokušení nemusí nutně navrhovat špatné věci, ale často věci neuspořádané, předkládané s nadměrnou důležitostí. Tímto způsobem nás hypnotizuje

přitažlivostí, kterou v nás tyto věci vzbuzují, věci, které jsou krásné, ale iluzorní, které nemohou splnit to, co slibují, a tak v nás nakonec zanechávají pocit prázdnoty a smutku. Pocit prázdnoty a smutku je znamením, že jsme se vydali cestou, která nebyla správná, která nás svedla na scestí. Může to být například titul, kariéra, vztahy, všechno věci, které jsou samy o sobě chvályhodné, ale vůči nimž, pokud nejsme svobodní, riskujeme, že v sobě budeme chovat nerealistická očekávání, například potvrzení naší hodnoty. Například vy, když přemýšlíte o studiu, které děláte, myslíte na to, že ho děláte jen proto, abyste podpořili sami sebe, ve vlastním zájmu, nebo také proto, abyste sloužili společnosti? Tam můžete vidět, jaký je záměr každého z nás. Z tohoto nepochopení často pramení největší utrpení, protože žádná z těchto věcí nemůže být zárukou naší důstojnosti.

Proto je, drazí bratři a sestry, důležité znát sami sebe, znát tato hesla svého srdce, to, na co jsme nejcitlivější, chránit se před těmi, kdo se prezentují přesvědčivými slovy, aby s námi manipulovali, ale také rozpoznat, co je pro nás skutečně důležité, a odlišit to od momentální módy nebo okázalých a povrchních sloganů. Mnohokrát se stane, že to, co se říká v televizním pořadu nebo v nějaké reklamě, se dotkne našich srdcí a přiměje nás jít touto cestou bez svobody. Dávejte si na to pozor: jsem svobodný, nebo se nechávám unášet momentálními pocity či provokacemi?

Jednou z pomůcek je zpytování svědomí, ale nemám na mysli zpytování svědomí, které všichni děláme, když jdeme ke zpovědi, to ne. To znamená: „Zhřešil jsem tím, že...“. Ne. Všeobecné zpytování svědomí dne: Co se dnes stalo v mém srdci? „Tolik věcí se stalo...“. Které?

Proč? Jaké stopy zůstaly v mém srdci? Dělat zpytování svědomí, to znamená dobrý zvyk v klidu si znovu prohlídnout, co se v našem dni děje, učit se všímat si ve svých hodnoceních a rozhodnutích toho, čemu přikládáme největší význam, co hledáme a proč a co jsme nakonec našli. Především se učím rozpoznávat, co sytí mé srdce. Co naplňuje mé srdce. Protože jen Pán nám může dát utvrzení o tom, jakou máme hodnotu. Každý den nám to říká z kříže: zemřel za nás, aby nám ukázal, jak jsme v jeho očích vzácní. Neexistuje žádná překážka nebo selhání, které by mohly zabránit jeho laskavému objetí. Zpytování svědomí nám velmi pomáhá, protože pak vidíme, že naše srdce není cesta, která vede napříč vším a my si ji ani neuvědomujeme. Ne. Podívejte se tady: co dnes proběhlo? Co se stalo? Co mě přimělo reagovat? Co mě rozesmutnilo? Co mi udělalo radost? Co bylo špatné a ublížil jsem

ostatním? Ale dívejte se i na cestu
pocitů, přitažlivostí v mém srdci
během dne. Nezapomínejte na to!
Minule jsme mluvili o modlitbě, dnes
o sebepoznání.

Modlitba a sebepoznání přispívají k
růstu ve svobodě. Umožňují růst ve
svobodě! Jsou to základní prvky
křesťanské existence, cenné prvky
pro nalezení vlastního místa v životě.

RadioVaticana.cz / Rome
Reports

.....

pdf | dokument generován automaticky
z [https://opusdei.org/cs-cz/article/
modlitba-a-sebepoznani-jsou-zakladni-
prvky-krestanske-existence/](https://opusdei.org/cs-cz/article/modlitba-a-sebepoznani-jsou-zakladni-prvky-krestanske-existence/)
(06.03.2026)